

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Quibusdam præmissis difficultas resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

caelestis heredes, juxta illud D. Leonis sermone A
1. de Nativitate: *agnosce o homo dignitatem tuam, & divina consors factus natura, noli in veterem vilitatem degeneri, conversatione redire.*

- 11 Alios effectus falsò addunt haeretici, nempe quòd baptizatus non possit damnari, etiam si velit, nisi nolit credere. Quòd Baptismus liberet ab obedientia divinae legis, itemque ab humanarum legum observatione, & ab omnibus votis. Quòd denique sola memoria Baptismi iustificet à peccatis post Baptismum commissis. Qui omnes errores damnantur à Tridentino sessi. 6. can. 6. 7. 8. 9. & 10. de Baptismo, ac fusè refutantur à Bellarmino libro 1. de Baptismo cap. 14. & sequentibus.

ARTICULUS II.

An Baptismus fide susceptus, recedente fictione, ex opere operato, producat suum effectum?

§. I.

Quibusdam praemissis difficultas resolvitur.

- 12 SUPpono primò, fictionem posse esse duplicem: Prima est, quando quis exterius simulat se velle Baptismum recipere, nullam tamen interius intentionem habet illud recipiendi, & de hac fictione hic non loquimur, certum enim est, illam nedum effectum, sed etiam valorem Sacramenti tollere. Secunda est, quando quis habet quidem intentionem recipiendi Sacramentum, & simulat se cum fide & debita dispositione ad illud accedere, re vera tamen non credit, vel non est dispositus ad recipiendum esse & um Sacramenti, vel quia habet complacentiam in aliquo peccato mortali, vel quia accedit ad Baptismum sine sufficienti dispositione ad gratiam consequendam, existimans se esse sufficienter dispositum, puta si habeat attritionem solum naturalem, quam bonà fide existimat esse supernaturalem, & de hoc genere fictionis agimus in praesenti, non verò de altero.

- 13 Suppono secundò, fictionem hoc modo sumptam, licet valorem Baptismi non tollat, impedire tamen praecipuum ejus effectum, scilicet gratiam, & remissionem peccatorum, quia complacentia in peccato praeterito opponitur infusioni gratiae, & ad eam recipiendam homo per actum supernaturalem disponi debet.

- 14 His praemissis, quarimus, an dum quis Baptismum fide suscipit, & postea poenitet de fictione, eamque per actum contritionis, vel saltem attritionis supernaturalis tollit, Baptismus fide susceptus, gratiam per fictionem impeditam, ex opere operato producat?

Partem negativam tenent Scotus in 4. dist. 4. quaest. 5. Gabriel ibidem quaest. 1. art. 3. dubio 1. Joannes Andreas in cap. Tunc valere, de consecratione dist. 4. Joannes Medina codice de confessione, Tractatu 2. quaest. de confessione ficta iteranda, ubi ait: Non esse omnino certum, quod Baptismus valeat ad gratiam baptismalem, quando recedit fictio, qui aliquibus visum est, quod tunc homo ille per solam contritionem assequatur gratiam. Idem sentire videntur Vazquez hic disputatione 150. cap. 4. & Augustinus Bernal disputatione 13. de Sacramentis in genere sect. 2.

Dico tamen, Baptismum fide susceptum, recedente fictione, ex opere operato, suum effectum producere. Ita communiter Thomistae, D. Thomam hic art. 10. Suarez, Grando, D. lugo, Coninck, & alii.

Probatur primò ex Augustino libro 1. de Baptismo contra Donatistas cap. 12. ubi Baptismus fide susceptum dicit quòd tunc valere incipit ad salutem, cum illa fictio veras confessionis cesset. Et cap. 13. de Baptismo in schismate suscepto ait: Tunc incipit valere ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiae pacem venerit. Item Auctor sententiarum de Passione apud S. Cyprianum, de his qui fide Baptismum susceperunt: *ibi inquit, non rinit ad cor, constat ablutionis donum, & redit ad munus, nec aliàs queri aut repeti necesse est sacrum Sacramentum.* Eandem doctrinam citat Hugo à S. Victore in Epistolam ad Romanos quaest. 157.

Probatur secundò conclusio ratione D. Thomae: Quando causa ex se productiva effectus, impediatur, eum postea producit, remotio impedimenti; sicut quia in generatione corporis gravis, resultare debet motus deorsum, si non ille impediatur, resultat postea, sublati impedimento. Atqui Baptismus validus ex se potest producere gratiam: Ergo remota fictione, tunc eam producit ex opere operato.

Probatur tertio: Baptismus est inextinguibile. Ergo cum peccatum originale remitti non possit per aliud Sacramentum, quam per Baptismum, necesse est praecedentem Baptismum fide susceptum, recedente fictione, producere gratiam remissionis peccati originalis.

Confirmatur & magis illustratur praeterea: Si quis fide susciperet Baptismum, & postea vera attritione confiteretur, & suscipere poenitentiam, sine dubio iustificaretur, & à peccato originali mundaretur: Sed peccatum originale per Sacramentum Poenitentiae tolli nequit, sed duntaxat per Sacramentum Baptismi, quod ejus remedio institutum est: Ergo tollitur, ut per Baptismum, subindeque Baptismus, recedente fictione, producit suum effectum.

§. II.

Solvuntur obiectiones.

Obiicies primò: Opus mortuum, id est peccatum factum, non potest reviviscere. Sed susceptio Baptismi in peccato mortali est opus mortuum: Ergo non potest reviviscere, nec consequi suum effectum.

Respondeo ex D. Thoma hic art. 10. ad 2. effectum Baptismi qui erat conferendus ex opere operantis, non reviviscere, quia opus operantis fuit mortuum, redire tamen effectum Baptismi, ipsi ex opere operato correspondentem, quod sub illa ratione est opus Dei quod non est mortuum in suscipiente fide Sacramento.

Obiicies secundò: Sacramenta novae legis sunt causa physicae gratiae, ut Tractatu praecedenti ostensum est: Sed Sacramentum Baptismi fide susceptum, recedente fictione, non potest physice causare gratiam, cum eo tempore non existat, & jam transierit: Ergo Baptismus fide susceptus, recedente fictione, suum effectum producere nequit.

Respondeo primò, quod quando Thomam docent, Sacramenta, novae legis physice causare gratiam, hoc debet intelligi de Sacramento operantis.